

javítandó áruk átvételekor esetleg magasabb ár volt kikötve.

A rendelet bármely rendelkezésének megszűzése bárkivel szemben hat hónapi elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető. Ez a bírság egyaránt vonatkozik vevőre és eladóra. A rendelet meg-

tartását hatósági közegek állandóan ellenőrzik és e fényképes igazolványokkal ellátott ellenőrök jogosítva vannak üzletekben, műhelyekben, raktárakban bármikor megjelenni, számlákat, könyveket, raktárakat, készleteket ellenőrizni.

A rendelet szombaton lépett életbe.

Hogyan árdrágítottak a közlelmezési miniszter detektívjei Zentán.

(A Délmagyarország kiküldött munkatársától.) Nehány héttel ezelőtt rövid hír járta be az ország sajtóját arról, hogy Zentán árdrágításon fogták a közlelmezési minisztérium néhány detektívjét, akiket az elrejtett élelmiszerkészletek fölkkutatására küldött ki a közlelmezési miniszter Zentára. Mint akkor a Délmagyarország is beszámolt róla, a detektívek fölkeresték a módosabb zentai gazdákat és mint ügynökök mutatkoztak be. Élelmiszerek, liszt, zsír, szalonna, cukor után tudakozódtak s ha tudomást szereztek róla, hogy valakinél van nagyobb mennyiség e becses élelmiszerekből, akkor tuligérték a makszimális árat. Ha aztán a gazda belement a vásárba, az élelmes detektívek, akiket a miniszteri rendelet értelmében a fölkkutatott élelmiszer értékének egyötöde illet, lecsípték a gazdát és a kihágási bíróság elé állították. A botrányos ügyről, amelyet a zentai rendőrség fényesen leplezett, Madary János főkapitány a következő érdekes részleteket bocsájtotta rendelkezésemre:

— Az utóbbi időben egyre több panasz érkezett hozzám arról, hogy a közlelmezési minisztérium detektívjei a zentai gazdákat árdrágításba ugratják, hogy aztán följelentéssé őket és hozzájussanak a följelentőt megillető jogszerinti értékhez. Miután ezek a panaszok ugyszólván állandósultak, megismétlődven nap-nap után, rendelkezést adtam ki, hogy figyeljék meg a közlelmezési detektívek működését. Egyben néhány gazdát is értesítettünk az eljárásról és feladatukká tettük, hogy amint náluk jelentkezik árdrágító ajánlattal, nyomban értesítsék a

rendőrséget.

— Így is történt. Nehány nap múlva már ketten is jelentették a rendőrségnek, hogy a közlelmezési minisztérium detektívjei a szalonna kilóját 4—5 koronával is tuligérték a makszimális árnál. Nyomban kiküldtük detektívjeinket, akiknek sikerült is az egyik közlelmezési detektívet tettenérni, éppen akkor, amikor a pénzt átadta a gazdának.

— Persze, én nyomban a jelentés vétele után áttettem az iratokat a kihágási bírósághoz, amely a legközelebbi napokban fog ítélni az árdrágító detektív fölött.

— Még egy kedves epizódja van a különben botrányos ügynek. A közlelmezési miniszter ugyanis kevéssel az eset után táviratozott a zentai rendőrségnek, hogy a rekvirált élelmiszereket adják át detektívjeinek. Erre én visszatáviratoztam a miniszternek: „Egyik detektív ellen árdrágításért eljárás van folyamatban, kiadjuk-e ezért neki a rekvirált élelmiszermennyiséget?” A távirat már több, mint két hete, hogy elment, eddig azonban semmi válasz nem érkezett rá.

— A detektív fölött éppen ugy fognak ítélni a kihágási bíróságon, mint a többi árdrágító fölött? — kérdeztük.

— Föltétlenül! — hangzott a válasz. — Sőt még többet érdemelnének azoknál, hiszen ők voltak a beugratók, egyáltalán nem valami szent cél miatt.

Egyébként még annyit epilógus gyanánt: a detektív leplezése óta nem mutatkozott közlelmezési detektív Zentán.

utjára? A kormány nemrégiben elrendelte az ily megszűnt műhelyek összeírását. S ez összeírásnak legelején kiderült, hogy számuk több ezerre rug. Bevonulás, központosítás, munkakerő s anyaghiány mind hozzájárult a magyar kis és középipar e szomorú pusztulásához.

Óriási probléma, hogyan fogjuk ezt helyrehozhatni s óriási feladat az elhagyott s szünetelő műhelyek talpraállítása. Illetékes helyen egy segélyakciót terveznek e feladat szolgálataiban. A terv szerint a háborúból visszatérő iparüzőknek egy e célra alkotandó szervezet olcsó kölcsönöket és gépeket, eszközöket bocsátana rendelkezésre, még pedig részben az Országos hadigondozó hivatal rendelkezésére álló pénzekből, részben pedig az állam szavattossága mellett a pénzügyi intézetek kölcsönnyújtásának felhasználásával. Az erre vonatkozó tervezet most járja meg a különböző hivatalokat és tárgyalnak fölötté.

Amíg ilykép az akciót a maga részleteiben nem ismerjük, önkéntérthetőleg beható kritikát sem gyakorolhatunk fölötté. A gondolat természetesen mindenképp csak helyeselhető. Egyet azonban mindazáltal már most meg szeretnénk rögzíteni. Ez pedig az, hogy egy segélyakció, legyen az egyébként bármily jó is, egymagában véve édeskevés kézműves-íparunk talpraállításához, s arra, hogy a háboruban elsovadt ezernyi műhelyben ismét meginduljon alkotó munka. Ehhez mindenekelőtt az ipari termelés szabadságának, az alkotó erő szabad érvényesülésének biztosítása szükséges.

A hazai fürdők előtt példátlanul álló konjunktúra bontakozik ki mostanában. A közönség, mely békében a külföldi fürdőket lepte el, most óriási tömegekben tódul a hazai fürdőkre, amelyek ha tizszer akkorák volnának is, sem tudnának minden jelentkezőt befogadni. Ezt a nagyszerű konjunktúrát, mely után évtizedeken át sóvárgott a hazai fürdő-ügy és idegenforgalom minden barátja, most meg kellene ragadni, hogy minden időkre állandósuljon. Sajnos, ennek érdekében vajmi kevés történik. Fürdőink csak a pillanatnyi konjunktúráat látják, s alig van egy-kettő, mely a mai kedvező helyzetnek mély közgazdasági és idegenorgalmi jelentőségével számolva felkészülne egy olyan munkaprogramra, amely fürdőinket fejlettebb és modernebb színvonalra emelni törekedne. A magyar fürdők nagyrésze olyan, mint általában az üzletemberek legtöbbje a mi háborús konjunktúránkban: egyszer akar jóllakni.

Közgazdasági krónika.

— Versengés a leszerelés előkészítésében. — A kisipar talpraállítása. —

Fürdő konjunktúra. —

Írta: Bizony László.

Budapest, 1918. május 4.

Nem mondog ujat vele: mily óriási gazdasági érdekeink fűződnek a leszerelés alapos előkészítéséhez és megszervezéséhez. A leszereléssel rendkívüli mennyiségű anyag, eszköz, gépi berendezés, élő és holt felszerelés válik szabaddá, amelynek visszavezetése és elhelyezése a gazdasági életben: az átmenetgazdaság egyik legfontosabb feladata. A feladat megoldásához nálunk tudvalevően az átmenetgazdasági ministerium látott hozzá. Célja egy megfelelő nagy szervezet létesítése volt, amelybe tömörítette volna gazdasági életünk mindmennyi faktorát, és amely az állam ellenőrzése mellett a kívánatos altruista alapon végezte volna feladatát. Megjelent az erre vonatkozó rendelet is, amely jelezte, hogy a kormány Hadianyagértékesítő Reszvénytársaságot alapít és felszólította az érdekelteket, hogy vegyenek részt az alapításban. A dolog eddig simán ment. Rövidesen azonban egy meglepetés ért bennünket. A megalakulásnak eleve jelzett időpontját az átmenetgazdaságügyi miniszter kitoita, — állítólag az alapítandó intézmény alapítókegyére eszközölt tuljegyzések miatt, amelyeknek igazságos leredukálása időt igényel. A minap azután végre megtartották az alakuló közgyűlést és ezen kitént, hogy a kulisszák mögött elkekeredett küzdelmek folytak és ezek miatt szenvedett maga az alakulás is halasztást.

Kiderült, hogy az alakításban a merkantil s az agrárius érdekeltségek nem tudnak meg-

férni egymás mellett, s hogy az utóbbiak már egy külön leszerelési szervezet létesítését szorgalmazták is illetékes helyen.

Hogy ez a harc most miképpen fog eldőlni, az engem már nem érdekel. Engem ebben az egész, a kulisszák mögött folyt tusakodásban csak az az egy szimptóma kapott meg, hogy ime: itt rakjuk le a békekorszak felé vezető ut első köveit, s a gazdasági élet faktorai már itt a küszöbön is, újra, miként a háboru előtt, két táborra szakadnak és egymással szemben sorakoznak fel. Ujra szembeállanak a merkantil s az agrárius szervezetek, mint régen és felítik fejüket a régi torzsalkodások, amelyek közepette évek hosszu során őrlődünk.

Ez a szimptóma mélységes szomorúsággal töltethet el mindeneket, akik minden érdeken felül az ország egyetemes nagy érdekeiért aggódnak. És joggal. Mert a magyar jövő kegyetlen katasztrófáját kellene látnunk abban, ha gazdasági erőink a háboru után is egymással szemben állanak és az egymással való torzsalkodásban emésztenék fel önmagukat, s az időt, mely a nemzetek nagy munkaversenyében minden erőnknek összevetését rendeli. Mikor értik ezt meg nálunk s mikor kezdik el az ország boldogulását biztosító válvetett munka megvetését?

Ki látja vajjon, hogy füstölő gyárkémeink árnyékában ezer és ezer önálló kézműves, iparos, kisipari üzem műhelye sodródott a háboru viszontagságai közepette a pusztulás

Szombaton és vasárnap május 4-én 5-én.

Roll Sándor, a legnépszerűbb komikus új filmje.

Jobb erkölcsöket!

Vigjáték 3 felvonásban. Ezenkívül

Aranykalitkában

Színmű 3 felvonásban.

A főszerepben **Saharet** a világhírű táncosnő.

Előadások d. u. pontosan 5., 7. és 9 órakor, vasárnap d. u. 2 órától kezdve. Jegyek előre válthatók d. u. 3 órától kezdve, vasárnap d. u. fél 2-től kezdve.

„BOKOR” vendéglő Korona-utca 1.

Kitűnő házikoszt, frissen csapolt sör, kitűnő borok kapható. Szives pártfogást kér a tulajdonos.